

ЗАТВЕРДЖУЮ

**В.о. президента Науково-дослідного
інституту публічного права**

д.ю.н., професор

С.О. Коросєд

16 жовтня 2024 року

ВИСНОВОК

Науково-дослідного інституту публічного права про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації професора кафедри кримінального права і процесу Київського авіаційного інституту Бабікова Олександра Петровича на тему «Теоретико-прикладні основи проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні», поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність»

Призначені рішенням Вченої ради Науково-дослідного інституту публічного права від 12 липня 2024 р. № 9 рецензенти, а саме:

- Овчарук Сергій Станіславович – завідувач відділу проблем публічного права, доктор юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право;
- Гаруст Юрій Віталійович – провідний науковий співробітник відділу проблем публічного права, доктор юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право;
- Шкарупа Костянтин Вікторович – провідний науковий співробітник відділу проблем публічного права, доктор юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право;

розглянувши докторську дисертацію професора кафедри кримінального права і процесу Київського авіаційного інституту Бабікова Олександра Петровича на тему «Теоретико-прикладні основи проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні», поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» (тема дисертації затверджена Вченою радою Науково-дослідного інституту публічного права від 23 травня 2024 р., протокол № 6), наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові

результати докторської дисертації, а також за результатами фахового семінару відділу проблем публічного права від 16 жовтня 2024 року, **ухвалили:**

1. Дисертаційна робота Бабікова Олександра Петровича на тему «Теоретико-прикладні основи проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні» є кваліфікаційною науковою працею на правах рукопису, виконаною здобувачем самостійно. За обсягом, актуальністю, рівнем наукової новизни, практичної та теоретичної цінності, ступенем обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації робота відповідає вимогам п.п. 7-9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17 листопада 2021 року.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Автором зазначено, що ефективна протидія кримінальним правопорушенням у сфері корупції, незаконного обігу заборонених речовин, зброї та боєприпасів, торгівлі людьми, вчиненими членами організованих груп та організацій, без застосування спеціальних негласних методів збирання та фіксації інформації не можлива. Водночас застосування «особливих методів розслідування» в інтересах кримінального судочинства є не лише складним для застосування, а й пов'язане із суттєвим обмеженням прав і свобод людини і громадянина, втручанням у приватне життя, порушенням недоторканості житла, таємниці листування, телефонних розмов, інших форм спілкування. Деякі з форм НС(Р)Д, такі як контроль за вчиненням злочину та виконання спеціального завдання по викриттю злочинної групи чи організації здійснюються в умовах, що межують з провокацією та підбурюванням до вчинення злочину.

Незважаючи на суттєві ризики під час використання негласних методів одержання інформації, їх ефективність як доказів у кримінальному судочинстві визнана й міжнародними організаціями. Застосуванню «особливих методів розслідування» тяжких та особливо тяжких злочинів надано оцінку в Рекомендації № Rec (2005) 10 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо вжиття законодавчих заходів, спрямованих на «винятковість» їх застосування.

Однак у сфері теоретико-прикладних основ проведення НС(Р)Д комплексних досліджень не проводилося. Різноманітність, багатогранність та постійно змінюване середовище, в якому застосовуються негласні засоби одержання інформації, вимагають саме комплексного дослідження цих питань з метою виявлення проблем у сфері організації та проведення НС(Р)Д,

взаємодії під час їх проведення з наглядовими, судовими органами, органами державної влади та установами.

Бурхливий розвиток інформаційних та комунікаційних технологій, спеціальних технічних та програмних засобів, їх поширення та доступність, постійна еволюція, цифровізація різноманітних сфер життя вимагають змінити підходи і до розуміння місця та значення НС(Р)Д у системі доказування, запровадити належні та ефективні механізми нагляду та контролю за їх проведенням, забезпеченням прав і свобод людини та громадянина під час їх проведення та використання результатів.

Запровадження різноманітних платформ, що накопичують інформацію про юридичні факти, персональні дані, події, ухвалені рішення, різноманітну приватну інформацію, відкриває перед державними органами нечувані раніше можливості по веденню негласного спостереження за людиною, перехоплення інформації, встановлення її зав'язків, маршрутів пересування, розпорядку дня, захоплень, політичних та релігійних поглядів тощо. Накопичення такої інформації може відбуватися у масових масштабах, що суттєво перевищують і потреби і можливості спеціальних служб в обробці даних.

Це вимагає й іншого підходу до забезпечення прав людини, вироблення чітких та зрозумілих засад та форм контролю за діяльністю органів та службових осіб, уповноважених на проведення НС(Р)Д, збереженням та використанням одержаної в результаті негласних заходів інформації.

Отже, *метою* дисертаційного дослідження є отримання комплексних наукових висновків щодо теоретико-прикладних основ використання НС(Р)Д у кримінальному провадженні, виявлення існуючих проблем та розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо їх подолання.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертація виконана відповідно до програми «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0120U105390), та з урахуванням тем Науково-дослідного інституту публічного права.

Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційна робота характеризується системним підходом до предмету дослідження. Робота складається із анотації, переліку умовних позначень, вступу, чотирьох розділів, що містять двадцять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 536 сторінок, з яких основного тексту – 395

сторінок; список використаних джерел міститься на 47-и сторінках (405 найменувань), додатки – на 63-х сторінках.

Структура повністю відповідає цілям і завданням дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблеми, визначені автором. Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується також критичним аналізом наявних літературних джерел юридичного та методологічного спрямувань.

Характеризуючи ступінь обґрунтованості наукових положень необхідно вказати, що методологічною основою дисертаційного дослідження виступають загальнонаукові та спеціально-юридичні методи наукового пізнання, використання яких дозволило здобувачу повністю реалізувати мету роботи та розв'язати поставлені завдання, отримавши науково-обґрунтовані висновки.

Для розгляду досліджуваних проблем використовувався *діалектичний* метод пізнання розгляду усіх явищ, пов'язаних з використанням негласних методів одержання та фіксації інформації з урахуванням базових законів діалектики (переходу кількісних показників у якісні; заперечення заперечення; єдності і боротьби протилежностей) використано в усіх розділах дисертації. У вступі та підрозділі 1.1 використано *історичний* метод, що дає змогу дослідити розвиток та інституалізацію НС(Р)Д у кримінальному процесуальному законодавстві в історичній ретроспективі, дає змогу встановити основні тенденції розвитку та спрогнозувати їх розвиток у майбутньому. Застосування історичного методу зумовлює до аналізу історично-правових джерел, аналізу причин виникнення, умов становлення, розвитку та використання негласних методів одержання інформації у кримінальному судочинстві. *Порівняльно-правовий* (підрозділ 4.2) метод дозволяє визначити зміст та значення законодавчих та теоретичних положень, що регламентують організацію та проведення негласних форм одержання інформації у кримінальному судочинстві у вітчизняному та закордонному законодавстві, міжнародно-правових документах (рекомендаціях, конвенціях, договорах, протоколах), рішеннях ЄСПЛ та судових органів України. *Догматичний* метод використано (підрозділи 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.6, 3.1, 3.5, 3.8, 4.1) для коментування положень кримінального процесуального законодавства, що регламентує організацію, проведення, фіксацію та використання результатів НС(Р)Д, для систематизації правових норм, визначення термінів, побудови правових конструкцій, розкриття змісту понять, їх тлумачення. *Статистичний* метод використано (розділи 2-3) для аналізу статистичної інформації, одержаної під час опрацювання матеріалів вітчизняної та закордонної правозастосовної практики, юридичної герменевтики для забезпечення неупередженої

інтерпретації текстів нормативних актів, сприянні розуміння їх обсягу, змісту, стилю, мови та техніки, особливостей.

Нормативно-правову та інформаційну основу дослідження становлять: Конституція України, КПК України, КК України, закони України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про розвідку», «Про прокуратуру», інші законодавчі та підзаконні нормативні акти України, міжнародні договори, нормативні акти закордонних країн, міжнародних організацій, доповіді та наукові дослідження з цих питань, судова практика ЄСПЛ, ВС, КСУ, інших судів України.

Емпіричну базу дослідження становлять: а) результати вивчення матеріалів судової практики (вироків, ухвал, постанов), що стосуються надання дозволів на проведення НС(Р)Д, аналізу та оцінки доказів, одержаних у результаті їх проведення, аналітичні матеріали судових органів; б) результати вивчення практики ЄСПЛ в контексті оцінки результатів одержаних під час проведення негласних, (спеціальних) заходів одержання інформації у кримінальному судочинстві, визначення критеріїв провокації злочину, їх допустимості з урахуванням вимог забезпечення балансу між правами та свободами людини і інтересами кримінального судочинства; в) статистичні та аналітичні дані судових та правоохоронних органів у сфері проведення НС(Р)Д та використання їх результатів; г) правові пам'ятки, історичні нариси, літературні джерела, публікації в ЗМІ; д) законодавство зарубіжних країн та аналітичні матеріали щодо регламентації в них негласних форм одержання інформації.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у новому підході до системи негласних слідчих розшукових дій, визначення підстав для їх застосування, форм контролю та можливості використання одержаних результатів на засадах забезпечення балансу інтересів кримінального судочинства та прав і свобод людини. У зв'язку з цим:

уперше:

- визначено етапи інституалізації негласних заходів одержання та фіксації інформації в національному законодавстві, досліджено передумови їх інституалізації на джерелах права та історичних документах кримінального процесуального права України, а також вплив міжнародних актів та договорів на розробку та вдосконалення регламентації проведення таких заходів, зокрема щодо запровадження загальних засад, принципів та умов застосування, порядку здійснення міжнародного співробітництва у цій сфері;
- визначено вплив практики ЄСПЛ на розробку та введення в дію нового Кримінального процесуального кодексу України в редакції 2012 року,

в частині регламентації негласних заходів одержання інформації, що завдяки цьому набули свого визначення як особливі, специфічні слідчі дії, щодо яких передбачено особливі підстави, порядок та умови проведення;

- забезпечення балансу інтересів кримінального судочинства та гарантій прав і свобод людини розглянуто як ключовий чинник, що повинен впливати на регламентацію інституту НС(Р)Д;

- форми цивільного контролю за проведенням негласних заходів одержання інформації розглянуто порівняно з механізмами громадського контролю, запровадженими в інших країнах, та запропоновано зміни до законодавства з урахуванням практики застосування негласних заходів одержання інформації в країнах ЄС;

- з'ясовано причини та умови, що впливають на ефективність судового контролю за проведенням НС(Р)Д, та запропоновано його вдосконалення запровадження форми судового контролю *post factum*;

- визначено колізії у сфері регламентації порядку проведення, фіксації, використання результатів НС(Р)Д, розмежування повноважень між особами, що беруть участь у застосуванні таких заходів та запропоновано засоби щодо їх подолання;

- проаналізовано різні підходи до тлумачення норм, що визначають обсяг повноважень суб'єктів діяльності у сфері застосування негласних заходів на підставі судової практики та наукових досліджень;

- визначено ключові аспекти застосування нових форм негласного пошуку та фіксації інформації з використанням автоматизованого перехоплення даних, штучного інтелекту, програмних засобів автоматизованого пошуку інформації про особу та проаналізовано механізми захисту прав і свобод людини, запроваджені в країнах ЄС, що передбачають контроль за зберіганням таких даних, їх використання та знищення;

- проаналізовано різні підходи в законодавстві країн ЄС та практиці ЄСПЛ до визначення поняття і змісту «приватного життя», застосування зазначеної правової категорії для визначення меж можливого та допустимого втручання у життя людини, підстав та умов для обмеження права на приватність;

- запропоновано систему НС(Р)Д, авторський підхід до їх класифікації залежно від суб'єкта, уповноваженого на ухвалення рішення, підстав та порядку застосування, ступеня втручання у приватне життя;

- на підставі дослідження судової практики та досвіду країн ЄС у сфері регламентації негласної пошукової діяльності та забезпечення прав і свобод людини від неправомірного втручання в її життя запропоновано нову редакцію Глави 21 КПК України, спрямовані на вдосконалення чинного

законодавства, що передбачає нову систему НС(Р)Д, механізми забезпечення балансу інтересів кримінального провадження та прав і свобод людини, що включають додаткові форми судового, відомчого та громадського контролю, заходи спрямовані на поновлення порушених і обмежених прав і свобод, оскарження неправомірних дій службових осіб правоохоронних органів;

удосконалено:

– теоретичні розробки щодо співвідношення інститутів НС(Р)Д з інститутами оперативно-розшукової, розвідувальної та контррозвідувальної діяльності, визначено їх спільні риси та відмінності в організації та використанні одержаних результатів;

– методологічні підходи до систематизації НС(Р)Д, їх класифікації;

– наукові розробки у сфері тлумачення термінів «винятковості», «приватності», критеріїв розмежування правомірної діяльності органів правопорядку від провокації та підбурювання до вчинення злочину, вимог до забезпечення балансу інтересів кримінального провадження та прав і свобод людини;

набули подальшого розвитку:

– наукові погляди щодо напрямів вдосконалення інституту НС(Р)Д, зокрема на прикладі законодавства ФРН щодо розмежування повноважень між суб'єктами діяльності, пов'язаної з негласним одержанням інформації, форм та методів негласного збирання інформації, заходів судового та громадського контролю за додержанням прав і свобод людини у цій сфері;

– дослідження питань, пов'язаних із розробкою та використанням критеріїв визнання допустимості доказів, одержаних під час проведення НС(Р)Д з порушенням порядку, встановленого кримінальним процесуальним законодавством, визначення істотними таких порушень;

– питання громадського контролю за негласною пошуковою діяльністю органів правопорядку, відшкодуванням шкоди, завданої неправомірним втручанням у приватне життя людини.

Особистий внесок здобувача в одержанні наукових результатів, що містяться в дисертації. Дисертаційне дослідження здобувачем виконано самостійно, пошук та аналіз джерел інформації, статистичної інформації, судової практики та висновки за результатами їх вивчення обґрунтовано особистими висновками.

У науковій статті у співавторстві з Valerii Bozhyk, Olena I. Bugera, Serhii H. Kyrenko, Maksym Viunyk «Criminal Proceedings & Private Life Interference Under Martial Law in Ukraine» особисто проаналізовано запроваджені

механізми забезпечення балансу інтересів кримінального судочинства та прав і свобод людини під час проведення негласних заходів одержання інформації.

У співавторстві з Andrii Svintsytskyi, Viktor Nazarov, Olha Kosilova, Valerii Bozhyk опубліковано наукову статтю Rights and freedoms during covert investigations: Balance between security and personal freedoms. Дисертантом особисто досліджено критерії допустимості втручання у приватне життя особи, що допускаються Європейською Конвенцією, умови та співрозмірність такого втручання. У статті Aseguramiento de las garantías procesales y del derecho a un juicio imparcial durante la revisión de mociones para hacer investigaciones encubiertas

проведено аналіз ефективності судового контролю під час розгляду слідчими суддями клопотань слідчих та прокурорів про надання дозволу на проведення негласних заходів одержання інформації, здійснено порівняння форм та методів судового контролю, запроваджених законодавством України з аналогічними механізмами судового контролю, запровадженими у деяких країнах ЄС, досліджено їх ефективність.

У співавторстві із Smirnov A., Chernysh M., Syrovatka S., Pylypenko I. у науковій статті Use of electronic search systems in the investigation of corruption crimes in Ukraine: opportunities and challenges for human rights досліджено питання, пов'язані з регламентацією застосування електронних пошукових систем для збору, аналізу, систематизації та використання в інтересах кримінального судочинства електронних інформаційних та пошукових систем під час розслідування корупційних злочинів.

Наукові ідеї та розробки, що належать співавторам, у дисертаційному дослідженні не використовувались.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання авторських висновків та пропозицій:

1) у науково-дослідній сфері – для проведення подальших наукових досліджень (Акт про впровадження результатів науково-дослідної роботи від 09.09.2024 в науково-дослідну діяльність Донецького державного університету внутрішніх справ);

2) у законотворчій діяльності – з метою вдосконалення кримінального процесуального законодавства (Лист про результати впровадження дисертаційного дослідження Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності від 02.08.2024 № 04-27/12-2024/170959);

3) у правозастосовній діяльності – шляхи вирішення колізій та напрями вдосконалення методологічного підґрунтя роботи органів охорони правопорядку (лист Офісу Генерального прокурора від 01.10.2024 № 09/4-148

вих-24, Акт про впровадження у практичну діяльність Головного слідчого управління Національної поліції результатів дисертаційного дослідження від 30.09.2024 № 132198-2024 та Акт про впровадження у практичну діяльність Департаменту міграційної поліції Національної поліції України результатів дисертаційного дослідження від 13.09.2024 № 180494-2024);

4) в освітньому процесі під час викладання курсу кримінального процесу та інших кримінально-процесуальних дисциплін, підготовки навчально-методичних матеріалів (Акт про впровадження положень монографії «Теоретико-прикладні засади негласних слідчих (розшукових) дій: генеза та перспективи розвитку» від 09.09.2024 Донецького державного університету внутрішніх справ та Довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 24.09.2024 р. № 13/2539 в освітньому процесі Національного авіаційного університету).

Апробація результатів дисертації. Результати дисертаційного дослідження обговорено на 10 науково-практичних конференціях, у тому числі: Development of Education, Science and Business: Results 2023 (м. Дніпро, 21–22 груд. 2023 р.), Impact of Artificial Intelligence and Other Technologies on Sustainable Development (м. Дніпро, 28 груд. 2023 р.), Modern Problems of Science, Education and Society (м. Київ, 8–10 січ. 2024 р.), «Актуальні проблеми юридичної науки та практики у 21 столітті» (Рівне 23–24 вересня 2021), III Міжнародна науково-практична конференція «Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції» (23–24 червня 2022 р. м. Кропивницький), Правова система та державотворення: історичний вимір і сучасні тенденції» (м. Ужгород, 16–17 лют. 2024 р.), «Правова парадигма відновлення України: проблеми та перспективи» (м. Київ, 23 лют. 2024 р.), «Кримінальна юстиція в Україні: реалії та перспективи» (Львів, 23 вересня 2022 р.).

Публікації. Основні теоретичні положення, висновки та рекомендації дослідження висвітлено у 36-и публікаціях, зокрема 1 монографії, 16 наукових статтях у фахових виданнях України, 4 періодичних наукових виданнях, що індексуються БД Scopus та Web of Science, 5 закордонних виданнях, 10 тезах доповідей на конференціях і семінарах.

2. Список публікацій здобувача за темою дисертації.

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

Монографії

1. Бабіков О. П. Теоретико-прикладні засади негласних слідчих (розшукових) дій: генеза та перспективи розвитку : монографія. Київ : Норма права, 2024. 446 с.

Статті у фахових виданнях України категорії «В»

1. Бабіков О. П. Історико-правові передумови інституалізації НСРД у кримінальному процесі України за часів Київської Русі періоду феодалної роздробленості. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 11. С. 525–528.

2. Бабіков О. П. Недоліки судового контролю за додержанням прав і свобод людини під час проведення негласних заходів одержання інформації. *Публічне право*. 2024. № 1. С. 81–88.

3. Бабіков О. П. Проблеми недосконалості понятійного апарату, системи негласних слідчих (розшукових) дій, визначення їх процесуальних форм. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2024. Вип. 82 (2). С. 53–58.

4. Бабіков О. П. Проблемні питання фіксації відомостей про використані під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій технічні засоби та носії інформації. *Актуальні проблеми політики*. 2024. № 73. С. 155–162.

5. Бабіков О. П. Поняття негласних слідчих (розшукових) дій та їх система за Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 року. *Юридичний вісник*. 2023. № 5. С. 155–161.

6. Бабіков О. П. Етапи інституалізації НС(Р)Д у кримінальному процесуальному праві України до прийняття КПК України 2012 року. *Галицькі студії. Юридичні науки*. 2023. № 4. С. 73–81.

7. Бабіков О. П. Історико-правові передумови інституалізації НС(Р)Д – стародавні часи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 578–582.

8. Бабіков О. П. Історико-правові передумови інституалізації НС(Р)Д – епоха середньовіччя. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2023. № 66. С. 4–9.

9. Бабіков О. П. Регламентация негласних форм одержання інформації в Україні за радянських часів. *Науковий вісник НДІ проблем досудового розслідування*. 2024. № 1. С. 38–51.

10. Бабіков О. П. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій з іншою метою, – межі допустимого. *Часопис Київського університету інтелектуальної власності та права*. 2024. № 5. С. 3–8.

11. Бабіков О. П. Розмежування провокації злочину та правомірної діяльності органів правопорядку в законодавстві та судовій практиці України

і країн світу. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки*. 2024. Т. 35 (74). № 2. С. 89–97.

12. Бабіков О. П. Розумні строки як інструмент забезпечення законності під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. *Juris Europensis Scientia*. 2024. № 2. С. 82–85.

13. Бабіков О. П. Провокація злочину як неправомірна практика одержання доказів під час проведення негласних заходів в історичному контексті та шляхи вдосконалення законодавства у цій сфері. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2024. № 2. С. 111–116.

14. Бабіков О. П. Судовий контроль за додержанням прав і свобод людини під час розгляду клопотань сторони обвинувачення про дозвіл на проведення негласних слідчих (розшукових) дій в аспекті дотримання засад права на справедливий суд. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2024. № 83 (3). С. 175–180.

15. Бабіков О. П. Роль принципів права у регламентації організації та проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. *Law. State. Technology*. 2024. № 2. С. 40–46.

16. Бабіков О. П. Про деякі питання правової природи конфіденційного співробітництва. Збірник «Науковий вісник проблем досудового розслідування». 2024. № 2.

Статті в закордонних періодичних наукових виданнях юридичного напрямку

1. Бабіков О. П. Ключевые проблемы правового регулирования противодействия коррупции в уголовном процессе Украины, пути их решения. *Jurnalul juridic national: teorie si practica*. 2021. № 1 (46). NOIEMBRIE. С. 75–80. (Республіка Молдова).

2. Бабіков О. П. Особенности фиксации контроля за совершением преступления в процессуальном законодательстве Украины. *Jurnalul juridic national: teorie si practica*. 2021. № 2 (47). С. 84–88. (Республіка Молдова).

3. Babikov Oleksandr. Distinction between covert investigative (search) actions and operational – technical measures and search operations (Part 1). *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2021. № 10. P. 97–102. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/10/16.pdf>.

4. Babikov Oleksandr. Distinction between covert investigative (search) actions and operational – technical measures and search operations (Part 2). *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2021. № 12. P. 92–97. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/10/16.pdf>.

5. Babikov Oleksandr. Admissibility of evidence obtained during the conduct of covert investigative (search) actions outside the scope of evidence in criminal proceedings. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2022. № 12. P. 47–50.

*Статті в періодичних наукових виданнях,
що індексуються БД Scopus та/або Web of Science*

1. Babikov Oleksandr, Bozhyk Valerii, Bugera Olena, Kyrenko Serhii, Viunyk Maksym. Balancing Interests: Criminal Proceedings & Private Life Interference Under Martial Law in Ukraine. *German Law Journal*. Cambridge Core. 2024. **03 April**. S. 1–25. **Scopus**.

2. Babikov Oleksandr, Svintsytskyi Andrii, Nazarov Viktor, Kosilova Olha, Bozhyk Valerii. **Rights and freedoms during covert investigations: Balance between security and personal freedoms.** *International Journal of Police Science & Management*. DOI: <https://doi.org/10.1177/14613557241259865>.

3. Babikov O., Amanbay Z., Plakhotnik O., Khovpun O., Lyseiuk A. M. Aseguramiento de las garantías procesales y del derecho a un juicio imparcial durante la revisión de mociones para hacer investigaciones encubiertas. *Via Inveniendi Et Iudicandi*. 2023. № 18 (2). S. 95–111. DOI: <https://doi.org/10.15332/19090528.9733>.

4. Babikov O., Smirnov A., Chernysh M., Syrovatka S., Pylypenko I. Use of electronic search systems in the investigation of corruption crimes in Ukraine: opportunities and challenges for human rights. *Amazonia Investiga* 2024. № 13 (76). S. 236–246. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.76.04.19>.

Тези наукових доповідей

1. Бабіков О. П. Проблемні питання використання аудіо- та відеозаписів для доказування вини за корупційні злочини : матеріали Міжнар. наук.-тех. конф. «ITSEC» (м. Київ, 26 лют. 2021 р.). Київ : НАУ, 2021. С. 276–277. URL: <https://conference.nau.edu.ua/index.php/ITSEC/MNPK21/schedConf/presentations>.

2. Бабіков О. П. Доцільність та загрози застосування негласних заходів одержання інформації. *Актуальні проблеми юридичної науки та практики у XXI столітті : матеріали Міжна. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 23–24 верес. 2021 р.)*. Рівне, 2021. С. 116–119.

3. Бабіков О. П. Проблемні питання фіксації зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж. *Права людини в епоху цифрових трансформацій : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, Нац. авіац. ун-т, 25 лют. 2022 р.)*. Тернопіль, 2022. Т. 1. С. 286–288.

4. Бабіков О. П. Проблеми використання результатів контррозвідувальної діяльності як засобів доказування у кримінальному

провадженні. *Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 23–24 черв. 2022 р.)* ; за заг. ред. Б. Р. Стецюка. Кропивницький : ЛА НАУ, 2022. С. 26–27.

5. Бабіков О. П. Проблеми забезпечення балансу інтересів учасників кримінального провадження у зв'язку зі змінами до КПК України щодо використання результатів НС(Р)Д. *Кримінальна юстиція в Україні: реалії та перспективи : матеріали круглого столу (Львів, 23 верес. 2022 р.)*. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2022. С. 120–123.

6. Бабіков О. П. Недопустимість результатів НС(Р)Д через вади підстав для їх проведення. *Development of Education, Science and Business: Results 2023 : матеріали Міжнар. науково-практ. інтернет-конф. (м. Дніпро, 21–22 груд. 2023 р.)*. Дніпро, 2023. С. 29–31.

7. Бабіков О. П. Визнання речовими доказами, за відсутності для цього підстав. Причини та наслідки. *Impact of Artificial Intelligence and Other Technologies on Sustainable Development : матеріали I Міжна. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Дніпро, 28–29 груд. 2023 р.)*. Дніпро, 2023. С. 30–31.

8. Бабіков О. П. Співучасть у вчиненні корупційних злочинів. проблеми кваліфікації дій співучасників, за відсутності виконавця, на прикладах реальних справ. *Modern Problems of Science, Education and Society : матеріали XI Міжнар. наук.-практ. дистанц. конф. (м. Київ, 8–10 січ. 2024 р.)*. Київ, 2024. С. 1652–1656.

9. Бабіков О. П. Висновок спеціаліста не є доказом кримінальному провадженні щодо злочинів. *Правова система та державотворення: історичний вимір і сучасні тенденції : матеріали II наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 16–17 лют. 2024 р.)*. Ужгород, 2024. С. 109–112.

10. Бабіков О. П. Гарантії здійснення адвокатської діяльності: правове забезпечення та ризики. *Правова парадигма відновлення України: проблеми та перспективи : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 23 лют. 2024 р.)*. Київ, 2024. С. 304–306.

3. Дисертаційна робота Бабікова Олександра Петровича на тему «Теоретико-прикладні основи проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні», відповідає паспорту спеціальності 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність».

4. Дисертаційне дослідження Бабікова Олександра Петровича на тему «Теоретико-прикладні основи проведення негласних слідчих (розшукових)

дій у кримінальному провадженні» є завершеним науковим дослідженням, яке вирішує важливу наукову проблему щодо вдосконалення правового регулювання організації та використання негласних слідчих (розшукових) дій в інтересах кримінального судочинства на основі використання позитивних напрацювань світового співтовариства та міжнародного досвіду.

Одержані автором науково обґрунтовані результати вирішують важливі для науки завдання, мають практичну та теоретичну цінність. Робота визначає, доповнює та уточнює низку положень теоретичного, правового та практичного характеру, є своєчасною й корисною науковою працею.

Дисертація містить наукові положення та нові науково обґрунтовані результати на основі одержаних особисто здобувачем достовірних висновків, що синтезують накопичену у змісті інформацію відповідно до сформульованих у вступі загальної мети і конкретних завдань. Дисертаційне дослідження характеризується єдністю змісту, свідчить про особистий внесок здобувача в науку кримінального процесуального права щодо розв'язання важливих теоретичних та низки прикладних проблем.

Аналіз тексту дисертації свідчить про відсутність порушення автором вимог академічної доброчесності. У роботі наявні посилання на джерела інформації у разі використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів; дотримано вимоги норм законодавства про авторське право; надано достовірну інформацію про результати наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Рекомендація дисертації до захисту. Дисертація є логічно завершеним самостійним дослідженням актуальної наукової проблеми, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі науки кримінального процесуального права. Вона відповідає вимогам п.п. 7-9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

У результаті попередньої експертизи дисертації Бабікова О.П. і повноти публікації основних наукових результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Бабікова О.П. на тему «Теоретико-прикладні основи проведення негласних слідчих (розшукових)

дій у кримінальному провадженні»

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Бабікова О.П. відповідає спеціальності 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» та вимогам п. п. 7–9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

3. Рекомендувати дисертацію Бабікова О.П. на тему «Теоретико-прикладні основи проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні» до подання на спеціалізовану вчену раду за спеціальністю 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність».

Рецензент:

завідувач відділу проблем публічного права
Науково-дослідного інституту
публічного права
доктор юридичних наук, професор

С.С. Овчарук

Рецензент:

провідний науковий співробітник
відділу проблем публічного права
Науково-дослідного інституту
публічного права,
доктор юридичних наук, професор

Ю.В. Гаруст

Рецензент:

провідний науковий співробітник
відділу проблем публічного права
Науково-дослідного інституту
публічного права,
доктор юридичних наук, старший дослідник

К.В. Шкарупа